SeAMK valmistelee Etelä-Pohjanmaan energiahuollon tiekarttaa vuodelle 2030

8.5.2020

Suomi tavoittelee hiilineutraaliutta v. 2035. Tämä tarkoittaa käytännössä huomattavaa päästöjen vähentämistä ja hiilinielujen vahvistamista lähitulevaisuudessa (Marinin hallitusohjelma 2020). Kansalliset tavoitteet ovat kunnianhimoisia, mikä tarkoittaa, että päästöjä tulee vähentää myös alueellisella tasolla. Esimerkiksi Etelä-Pohjanmaalla joudutaan tekemään runsaasti toimia tavoitteiden eteen. Kyseessä on erittäin iso urakka, sillä päästöt pitää laskea vain murto-osan nykyisestä. Koska päästöjä ei voida laskea täysin nollaan, meidän täytyy vahvistaa myös hiilensidontaa esimerkiksi metsityksen kautta.

Hiilineutraaliustavoite on hallitusohjelmassa osana strategisia kokonaisuuksia ja se kuuluu kappaleeseen ”3.1 Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi”. Tämän strategisen kokonaisuuden alla on useita alatavoitteita, ja niissä hiilineutraalisuuteen viittavia teemoja ovat (Valtionneuvosto 2020):

Suomi on hiilineutraali vuonna 2035

Suomi pyrkii maailman ensimmäiseksi fossiilivapaaksi hyvinvointiyhteiskunnaksi

1. Hiilinieluja ja -varastoja vahvistetaan lyhyellä ja pitkällä aikavälillä
2. Pienennetään asumisen ja rakentamisen hiilijalanjälkeä
3. Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä
4. Ilmastoystävällistä ruokapolitiikkaa

Tällä hetkellä Etelä-Pohjanmaalla ei ole selkeää suunnitelmaa, miten päästövähennyksiin päästään. Tarvitsemme siis maakunnallisen strategian siitä, miten Etelä-Pohjanmaa on hiilineutraali v. 2035. Kyseessä pitäisi olla monialainen suunnitelma, johon tarvitaan useiden asiantuntijoiden työpanosta. Suunnitelmaa pitäisi peilata hallitusohjelman tavoitteisiin. Toimet jouduttaisiin jakamaan useisiin osakokonaisuuksiin, ja niille pitäisi asettaa sektorikohtaisia päästötavoitteita.

Turvetuotantoaluetta (Kuva: Risto Lauhanen)

Seinäjoen ammattikorkeakoulussa (SeAMK) on herätty hiilineutraaliustavoitteiden vaatimaan tiedon puutteeseen ja osaamistarpeeseen. SeAMKissa on käynnissä hanke ”Hajautetun energiantuotannon hybridiratkaisut Etelä-Pohjanmaan maaseudulla – HYBE”, jonka yhtenä toimenpiteenä laaditaan Etelä-Pohjanmaan energiahuollon tiekartta vuoteen 2030. Tässä tiekartassa keskitytään energian tuotantonäkymiin ja päästövähennyksiin lähitulevaisuudessa. Tiekartassa huomioidaan mm. ilmastotavoitteet ja Suomen hiilineutraaliustavoite. Tiekartan toivotaan selkeyttävän maakunnan asemaa hiilineutraaliustavoitteiden kokonaiskuvassa ja siinä pyritään selvittämään, mitä haasteita ilmastonmuutos, energiahuollon turvaaminen ja väestön väheneminen aiheuttavat maakunnassa. Lisäksi selvitetään, miten energiaverkkojen tulevaisuus ja kyberuhat tulevat vaikuttamaan hajautetun energiajärjestelmän vaatimuksiin.

Yksi keskeinen kysymys liittyy energiaturpeen käytön vähenemiseen, sillä turpeella on ilmaston kannalta korkea päästökerroin. Energiaturve on erittäin merkittävä energianlähde varsinkin lämmöntuotannossa Etelä-Pohjanmaalla. HYBE-hankkeen toiminnassa pyritäänkin tekemään haastatteluja energiahuollon sidosryhmille ja energiaturveyrittäjille siitä, miten tulevaisuuteen tulisi varautua. Tuloksia peilataan tämän jälkeen maakunnallisessa tiekartassa. On tärkeää selvittää, miten energiaturpeen tuotannon alasajo tehdään oikeudenmukaisesti, ja kuinka energiaturveyrittäjien toimeentulo ja uudelleenkoulutustarpeet turvataan. Tiekartan laatiminen alkaa kesällä 2020 ja se valmistuu vuonna 2021.

HYBE-hanke on Maaseuturahaston ja yksityisten tahojen rahoittama hanke, jolla pyritään vahvistamaa

erityisesti maaseutuyritysten tietämystä uusiutuvasta hybridienergiantuotannosta. Hanketta toteutetaan yhteistyössä Vaasan yliopiston ja SeAMK Ruoka-yksikön kanssa. SeAMKista Etelä-Pohjanmaan energiahuollon tiekarttaa ovat laatimassa erityisasiantuntija Risto Lauhanen, lehtori Juha Tiainen ja asiantuntija, TKI Kari Laasasenaho.

Kari Laasasenaho, SeAMK Ruoka
Risto Lauhanen, SeAMK Ruoka
Juha Tiainen, SeAMK Ruoka

Lähteet

Marinin hallitusohjelma 2020: Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta. Saatavilla: https://valtioneuvosto.fi/marinin-hallitus/hallitusohjelma (6.5.2020).

Valtionneuvosto 2020: Suomella on hyvät mahdollisuudet kestävän kehityksen mukaiseen ekologiseen jälleenrakentamiseen. Saatavilla: https://valtioneuvosto.fi/marinin-hallitus/hallitusohjelma/hiilineutraali-ja-luonnon-monimuotoisuuden-turvaava-suomi (6.5.2020)